

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DUS-07-214-MS/08

Warszawa, dnia 21² maja 2008r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 21.05.08

nr. 3048 podpis... *Czerwina*

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

W odpowiedzi na wystąpienie Pana Marszałka z dnia 18 kwietnia 2008 r. znak: BPS/DSK-043-355/08, dotyczące tekstu oświadczenia senatora Norberta Krajczego złożonego podczas 9. Posiedzenia Senatu RP w sprawie podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do polepszenia sytuacji emerytów uzyskujących świadczenia od roku 2004, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Zasady ustalania wysokości emerytur i rent określa *ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.)*, zgodnie z którą wysokość emerytury zależy od:

- wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia,
- uwzględnionego okresu ubezpieczenia,
- kwoty bazowej, obowiązującej w dacie powstania prawa do świadczenia.

W związku z powyższym, jeżeli osoby mają takie same wskaźniki wysokości podstawy wymiaru emerytury i okresy ubezpieczenia to wysokość ich świadczeń będzie zależeć od kwoty bazowej obowiązującej w momencie przyznania świadczenia. Kwota bazowa stanowi 100 % przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenie społeczne w poprzednim roku kalendarzowym i obowiązuje od 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego.

Warto zwrócić uwagę, że kwota bazowa zmienia się corocznie w tempie wzrostu wynagrodzeń, zaś wysokość świadczeń przyznanych wcześniej zmienia się w wyniku waloryzacji.

Wiadomo też, że podwyżki świadczeń w ramach ich waloryzacji są na ogół niższe od wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w takim samym okresie, a ponadto waloryzacja świadczeń nie zawsze była przeprowadzana corocznie.

Nie zawsze też kwota bazowa wzrastała co roku, na co Pan Senator zwrócił uwagę w swoim oświadczeniu. Rzeczywiście, od dnia 1 marca 2003 r. wynosiła ona 1862,62 zł, a rok później była niższa o 33,38 zł i wynosiła 1829,24 zł.

Uprzejmie informuję Pana Senatora, że z dniem 1 stycznia 2004 r., weszła w życie *ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 498)*. Ustawą tą wprowadzono nowe zasady waloryzacji w tym, między innymi, nowy sposób obliczania kwoty bazowej, służącej do ustalania wysokości emerytur i rent.

Do końca lutego 2004 r., zgodnie z *ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.)*, kwota bazowa wynosiła 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, **w kwartale kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji**. Oznaczało to, że do końca lutego 2004 r. obowiązywała kwota bazowa wyliczona na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z ostatniego kwartału 2002 r.

Tę zasadę zmieniono wspomnianą *ustawą z dnia 27 marca 2003 r.*, która wprowadziła przepis, iż kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, **w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji** i obowiązuje od dnia 1 marca roku, w którym przeprowadzono waloryzację, do końca lutego następnego roku.

A zatem, zgodnie z nowymi przepisami, wprowadzono ustalanie kwoty bazowej w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w całym roku poprzedzającym termin waloryzacji. Tak więc od dnia 1 marca 2004 r. obowiązywała nowa kwota bazowa ustalona na podstawie przeciętnego wynagrodzenia w roku 2003.

Zmiana ta spowodowała, że kwota bazowa w okresie marzec 2004 r. – luty 2005 r. (1829,24 zł) była niższa, niż obowiązująca w tym samym okresie w latach 2003 – 2004 (1862,62 zł).

Sytuacja taka wyniknęła stąd, że z reguły poziom przeciętnego wynagrodzenia w ostatnim, czwartym kwartale każdego roku, jest wyższy od średniej obliczanej dla całego roku. Dlatego też kwota bazowa, obliczana według nowych zasad, okazała się niższa od poprzedniej kwoty bazowej o 33,38 zł.

Jednocześnie informuję Pana Senatora, że osoba przechodząca na emeryturę ma możliwość wyboru terminu tego przejścia, zgłaszając wniosek o emeryturę bądź rentę w odpowiednim momencie. Jeżeli emeryt złoży wniosek do końca lutego, to będzie miał emeryturę lub rentę naliczaną według starej kwoty bazowej. Jeżeli zaś złoży wniosek o świadczenie po 1 marca danego roku, to jego emerytura będzie naliczana według nowej kwoty bazowej.

Należy w tym miejscu nadmienić, że Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza wysokość kwoty bazowej, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" - od 1 stycznia 2008 r. w terminie do 7 roboczego dnia lutego każdego roku, a we wcześniejszych latach w terminie do 9 roboczego dnia lutego każdego roku.

Pragnę też poinformować Pana Senatora, że ocena zgodności przepisów *ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS* z Konstytucją RP - należy do Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Konstytucyjny, wypowiadając się w przeszłości w sprawie zgodności niektórych przepisów w/w ustawy z Konstytucją, niejednokrotnie podkreślał, że ustawodawcy przysługuje prawo modyfikowania obowiązujących regulacji emerytalno-rentowych i dostosowywanie ich zarówno do sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, jak i finansowej FUS.

Badając zgodność z Konstytucją poszczególnych przepisów w/w *ustawy o emeryturach i rentach z FUS*, Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją niektórych z tych przepisów, nie stwierdził jednak niezgodności z Konstytucją przepisów określających zasady ustalania wysokości emerytur oraz ich waloryzacji.

Na koniec pragnę dodać, że w ramach uzgodnień na forum Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych została podniesiona kwestia zmiany przepisów dotyczących waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych. W dniu 15 maja br. była ona przedmiotem dyskusji Zespołu ds. Ubezpieczeń Społecznych Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

W wyniku uzgodnień ustalono, iż w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej zostanie przygotowany *projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu*

Ubezpieczeń Społecznych. W projekcie określony zostanie termin uzgadniania wzrostu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent, w części uzależnionej od realnego wzrostu płac.

Negocjacje rozpoczynać się będą po 10 maja, tj. dacie przedstawiania partnerom społecznym przez Rząd prognoz makroekonomicznych, w tym planowanego wzrostu inflacji.

W oparciu o prognozowany wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w danym roku oraz wzrost wynagrodzeń w roku poprzednim, Rząd będzie proponował Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych - zwiększenie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent. Strony społeczne ustosunkują się do tej propozycji w terminie dwóch tygodni.

W przypadku, gdy nie nastąpi uzgodnienie stanowiska, wysokość wskaźnika waloryzacji określałaby - tak jak to czyni obecnie - Rada Ministrów. W bieżącym roku negocjacje odbędą się po przyjęciu przez Sejm ww. ustawy, a przed uchwaleniem budżetu Państwa na 2009 rok.

MINISTER
Jolanta Fedak